

Jukka Pieskä

Tradenomin jatkokoulutustarpeet

Tradenomin jatkokoulutustarpeet

Jukka Pieskä
Opinnäytetyö
Syksy 2012
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma, Laskentatoimi

Tekijä: Jukka Pieskä

Opinnäytetyön nimi: Tradenomin jatkokoulutustarpeet

Työn ohjaaja: Jaakko Sinisalo

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2012

Sivumäärä. 30 + 2

Opinnäytetyöni käsittelee tradenomien jatkokoulutustarpeita Oulun seudun työnantajien näkökulmasta. Haastattelen viittä suurta oululaista työnantajaa pyrkien kartoittamaan työnantajien mielikuvia tradenomeista ja heidän osaamisestaan. Kiinnostuin aiheesta omien haaveideni kautta, sillä aion opiskella tulevaisuudessa vielä kauppatieteiden maisteriksi.

Opinnäytetyön päätavoitteena on saada vastaus tradenomin tutkinnon riittävyteen verrattuna kauppatieteiden maistereiden tutkintoon. Toisena tavoitteena on selvittää, mille tasolle tradenomit voivat urallaan nousta ja mitä hyötyä jatkokoulutuksesta olisi. Tavoitteenani on myös oman tieteellisen, teoreettisen ja analyyttisen ajattelutavan kehittäminen. Lisäksi aion hankkia vastauksen mieltäni painaneeseen kysymykseen, kannattaako juuri minun lähteä yliopistoon opiskelemaan lisää.

Tutkimuksen tietoperustana käytetään kirjojen ja Internet-lähteiden lisäksi muita opinnäytetöitä ja yliopistolakia. Tutkimus suoritetaan kvalitatiivisena eli laadullisin tutkimusmenetelmin. Empiirinen osuus tehdään puolistrukturoitujen haastattelujen muodossa, jotka on jaettu eri teemoihin.

Tutkimus osoittaa muun muassa, että tradenomeja ei tarvitse jatkokouluttaa kyseisillä aloilla. Työnantajat arvostavat työkokemusta enemmän kuin koulutusta. Heidän mielestään jatkokoulutuksen tärkeimmät hyödyt ovat kielitaidon lisääntyminen ja analyyttisen ajattelutavan kehittyminen. Lisäksi työnantajat arvostavat jatkokoulutuksessa tiedonhakuvalmiuksien ja oman työn johtamisen kehittymistä. Työnantajat arvostivat tradenomien käytännönläheisyyttä ja kokivat, että tradenomista kauppatieteiden maisteriksi opiskellut on arvostetumpi kuin yliopistossa kauppatieteiden maisteriksi opiskellut.

Tutkimuksen tulosten perusteella on mahdollista kehittää Oulun seudun ammattikorkeakoulun markkinointia. Tradenomin tutkinto on haastateltavien mukaan erittäin kattava ja laaja-alainen liiketalouden perustutkinto, joka antaa hakukelpoisuuden maisteritason erillisvalintaan. Nämä seikat eivät yleensä ole nuorten, opiskelemaan hakevien ihmisten tiedossa.

Asiasanat:

Tradenomi, kauppatieteiden maisteri, maisteritason erillisvalinta, jatkokoulutus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Business Economics, Accounting

Author: Jukka Pieskä

Title of thesis: Tradenominin jatkokoulutustarpeet

Supervisor: Jaakko Sinisalo

Term and year of submission: Autumn 2012 Number of pages: 30 + 2 appendix

---

My thesis deals with the need of further education of bachelors of business administration. This thesis is made from employers' point of view. Five large employers have been interviewed on Oulu region. With these interviews, the employers' vision of bachelors of business administration and their abilities as employees are charted. I first got interested in this topic because of my future goals, to graduate as master of business administration.

The main object of my thesis is to understand whether the bachelor of business administration degree is adequate for employers or not. The secondary target is to find out how far in his career one can proceed with the degree of bachelor of business administration and what advantages could be gained by studying two more years at the university. My personal aim is to improve and develop my scientific, theoretic and analytic ways of thinking. Furthermore, I try to derive an answer to the question that has troubled my mind, is it worth it to study for two more years, especially for me.

Books and Internet-sources provide the background knowledge of the thesis and I will also apply university law and other thesis. I will conduct the research by qualitative methods. The empiric part is comprised of half structured interviews that are divided in three different themes.

The main results suggest that there is no need for further education in the industries that are included in the thesis. Employers value work experience more than further education and see the benefits of further education in better language skills and in the development of analytical way of thinking. Furthermore employers value the development of control over own work, information search skills, and, especially, the practicality of bachelors of business administration. In general, a bachelor that has further studied to master is considered more valuable than a master of business administration that has studied only at the university.

Based on the results of this thesis it is possible to improve the marketing of Oulu University of applied sciences. According to the employers that were interviewed the degree of bachelor of business administration is very broad and covers the most important knowledge of the field. Furthermore it gives one the right to apply to a masters degree programme. This information is not widely acknowledged amongst the young people who will apply to universities and colleges.

Keywords:

Bachelor of business administration, master of business administration, further education, masters degree selection process

Sisällys

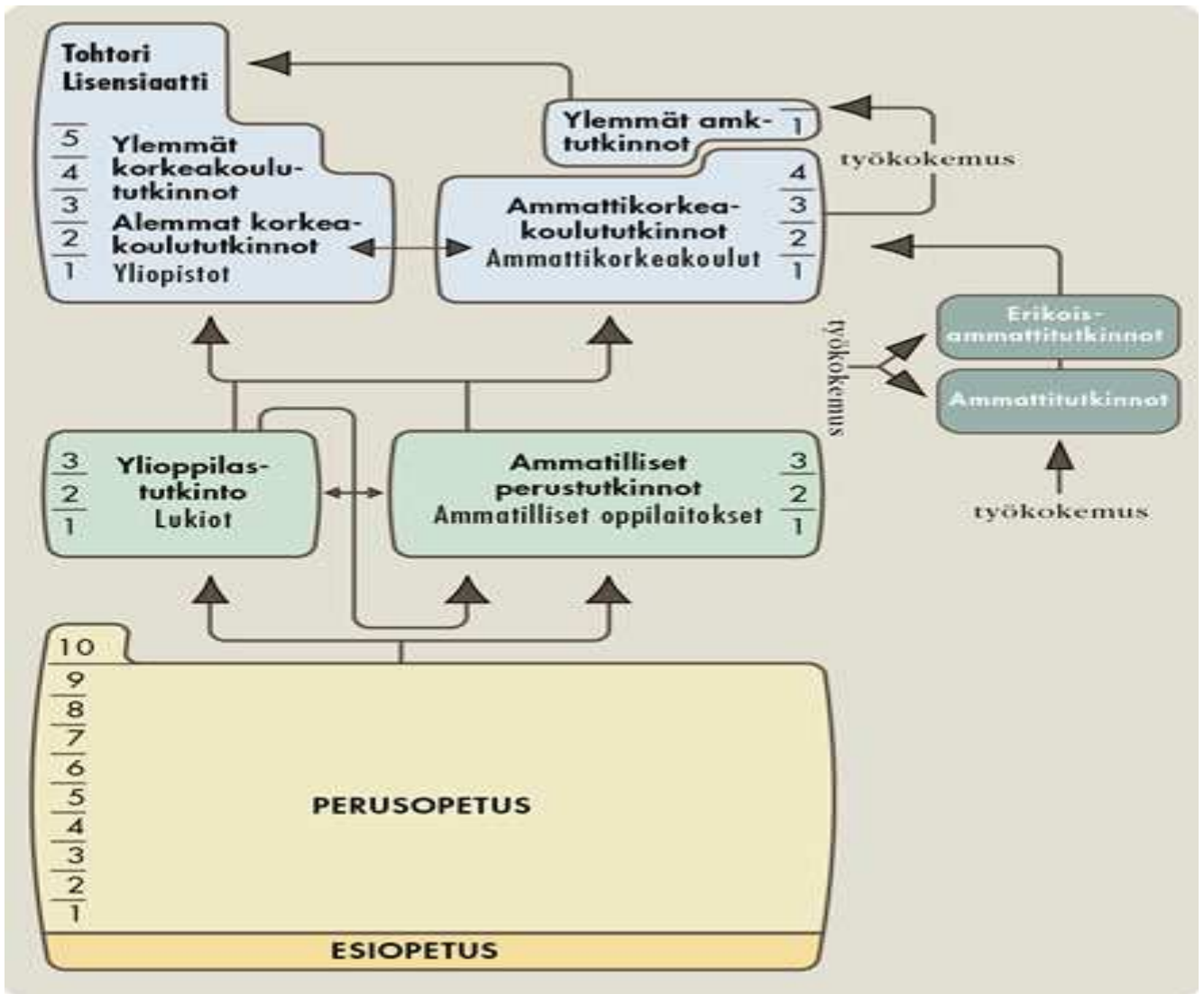
1 JOHDANTO	6
2 TIETOPERUSTA	9
2.1 Tradenomin tutkinto	9
2.2 Kauppatieteiden maisterin tutkinto	11
2.3 Maisteritason erillisvalinta	13
2.4 Tutkintojen vertailu	14
3 TUTKIMUSMENETELMÄT	17
3.1 Haastattelututkimus	17
3.2 Kohteiden valinta	17
3.3 Haastattelun rakenne	18
4 TULOKSET	19
4.1 Pankkisektori	19
4.2 Tilitoimistosektori	21
4.3 Teollisuussektori	22
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	24
6 POHDINTA	27
7 LÄHTEET	29
8 LIITTEET	31

1 JOHDANTO

Ajatus tämän opinnäytetyön tekemiseen syntyi oman tulevaisuuden mietinnän kautta. Harkitsen suorittavan tradenomitutkinnon jälkeen vielä kauppatieteiden maisterin tutkinnon Oulun yliopistossa. Tarkoitukseni on hakeutua opiskelemaan maisteritason erillisvalinnan kautta, jolloin jatko-opinnot kestäisivät vain 2,5 vuotta. Tulevaisuutta ajatellessa mietin, että kuinka pitkälle tradenomin tutkinnon suomat etenemismahdollisuudet riittävät. Onko mahdollista päästä johtotehtäviin, vai vaatiiko se kauppatieteiden maisterin paperit? Toisaalta, suomen ekonomiliiton teettämän tutkimuksen mukaan 36 % kaikista ekonomeista ja tradenomeista kilpailee pääsääntöisesti samoista työtehtävistä. (SeFe 2008.) Tämän tiedon valossa voidaan päätellä, että hyvällä tradenomilla on mahdollisuus päästä myös johtotehtäviin, jolloin tradenomin tutkinto vaikuttaa riittävältä. Tutkimus rajattiin Oulun alueeseen ja tradenomien ja kauppatieteiden maistereiden tyypillisimmille työllistymissektoreille. Tutkimuksen tavoitteena on saada selvyys siitä, mihin tradenomin paperit riittävät ja mitä hyötyä jatko-opiskelusta olisi.

Tutkimuskysymys: Onko tradenomeja tarpeen jatkokouluttaa?

Suomen koulujärjestelmää uudistettiin 1990-luvulla ja silloin tehtiin mahdolliseksi hakea opiskelemaan ylempää korkeakoulututkintoa ammattikorkeakoulututkinnon jälkeen. Nykyään ammattikorkeakoulututkinnot ovat rinnastettavissa alempiin korkeakoulututkintoihin, kuten kauppatieteiden kandidaatin tutkintoon. Liiketalouden tradenomi siis voi jatkaa opintojaan yliopistossa opiskellakseen kauppatieteiden maisteriksi noin 2,5 vuotta kestävässä maisteriohjelmassa. Maisteritason erillisvalinnassa valitaan joka vuosi 3-4 tradenomia jokaiseen pääaineeseen opiskelemaan Oulun yliopistoon. (Oulun Yliopisto, taloustieteiden tiedekunta)

Kuvio 1. Suomen koulutusjärjestelmän rakenne.

Kuviossa 1. on kuvattu Suomen koulutusjärjestelmän rakenne. Kaikille pakollinen koulutus koostuu 6 vuoden mittaisesta ala-asteesta ja 3 vuotta kestävästä yläasteesta. Sen jälkeen voi valita, lähteekö suoraan työelämään vai jatkaako opiskelua lukiossa tai ammattikoulussa. Nykyään lukiosta ja ammattikoulusta voi hakea opiskelemaan sekä yliopistoon että ammattikorkeakouluun. 1990-luvulla tapahtuneen muutoksen myötä on olemassa useampia opintopolkuja ja alemmat opinnot tarjoavat aiempaa laajemmat jatkokoulutus mahdollisuudet. Lisäksi kesäkuun 2012 tradenomi lehdessä (Heikkeri 2012) oli artikkeli, jossa kerrottiin, että ylemmän amk-tutkinnon suorittanut tradenomi voi hakea tohtorihjelmaan opiskelemaan. Tämä muutos tuli voimaan vuonna 2005, mutta tradenomit eivät ole artikkelin mukaan tätä muutosta tiedostaneet laajasti.

Vaikka suomen koulutusjärjestelmä on laajentanut erilaisten opintopolkujen määrää, se pistää kuitenkin nuoren opiskelijan tekemään kauas kantoisia päätöksiä hyvin varhaisessa vaiheessa. 15-vuotias nuori ei useinkaan tiedä, mitä hän haluaa tehdä työkseen 10–15 vuoden päästä. Jos opiskelija päättää lähteä ammattikouluun lukion sijaan, voi hänellä olla hankaluuksia pärjätä yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa kahdesta syystä.

Ensimmäinen syy on ammattikoulujen kielenopetus. Sen taso ja laajuus eivät ole yhtä korkeita kuin lukiossa. Toinen syy on ammattikoulujen opetustyyli, joka pohjautuu tekemällä oppimiseen ja käytännön kautta oppimiseen. Lisäksi lukion opintosisällöt opetustyyli valmistavat opiskelijoita korkeakouluopiskeluun ja pääsykokeisiin. (MLL 2012)

Toisena tutkimuskysymyksenä on lisäkoulutuksen markkina-arvo, silloin kun tradenomi opiskelee kauppatieteiden maisteriksi. Haastateltavat olivat kaikki sitä mieltä, että jatkokoulutuksesta on hyötyä juuri yksilön kehityksen kannalta. He toivat esille oman työn johtamisen taidon, analyyttisen ajattelutavan ja kielitaidon kehittymisen. Haastateltavat olivat yksimielisiä myös työkokemuksen painavammasta arvosta jatkokoulutukseen verrattuna.

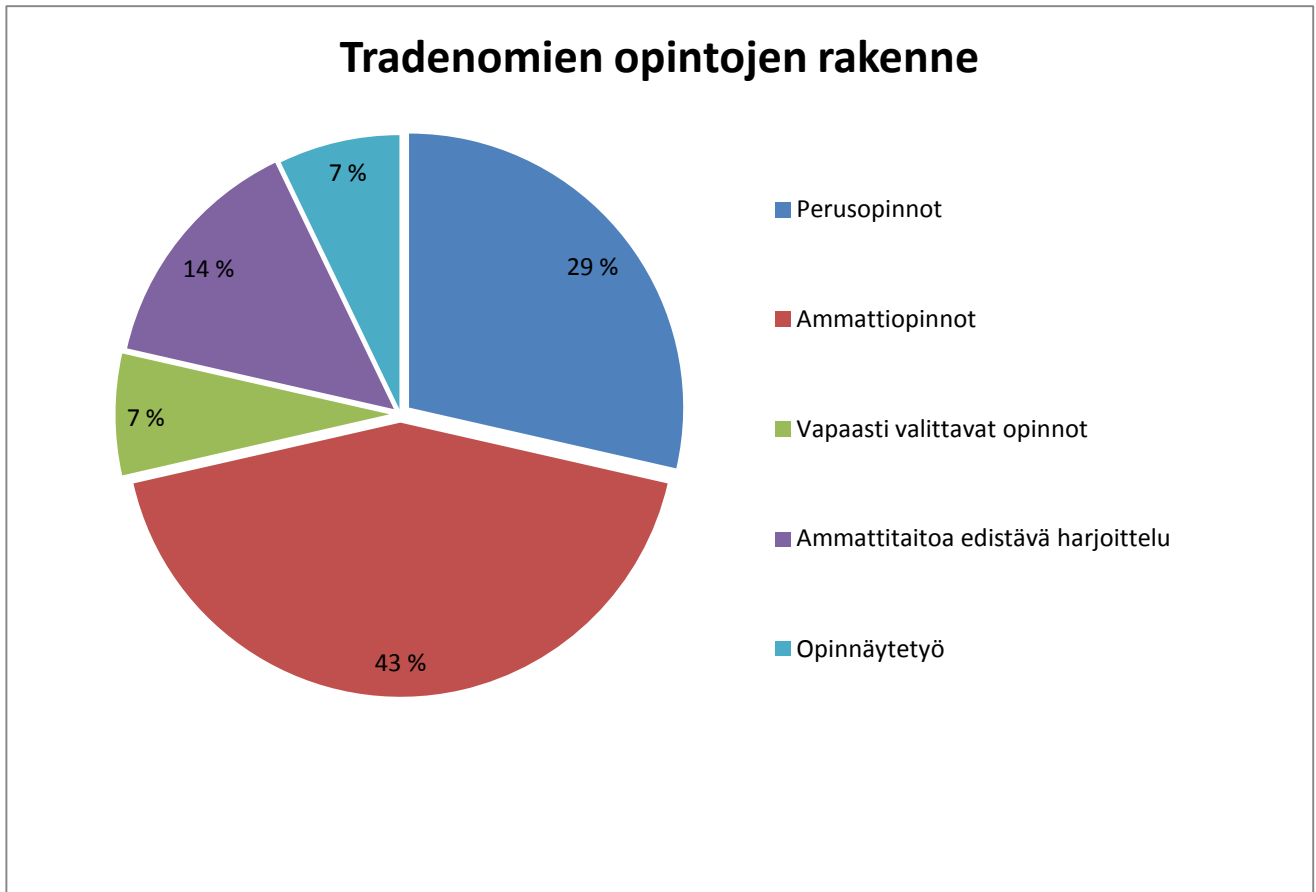
2 TIETOPERUSTA

Opinnäytetyön tietoperusta koostuu kolmesta osa-alueesta. Ensiksi kuvataan tradenomin tutkinnon tavoitteet ja rakenne. Toisena esitellään kauppatieteiden maisterin tutkinto ja lopuksi vielä maisteritason erillisvalinta sekä sen hakuprosessi. Lisäksi analysoidaan tutkintojen yhtäläisyyksiä ja eroja sekä tutkintojen yhteensopivuutta.

2.1 Tradenomin tutkinto

Tradenomitutkinto on 210 opintopistettä kattava kokonaisuus, joka valmistaa opiskelijaa toimimaan asiantuntija- ja esimiestehtävissä sekä itsenäisenä yrittäjänä kansainvälistyvässä ja verkottuvassa toimintaympäristössä. Kieliopintoja ja viestintää koskevat samat pakolliset vaatimukset kuin yliopistoissa. Opintoihin kuuluu pakollinen 30 opintopisteen työharjoittelu ja 15 opintopisteen laajuinen opinnäytetyö. Lisäksi opintoihin voi sisällyttää erilaisia työelämälähtöisiä projekteja, jotka lisäävät käytännönläheistä tuntumaa opintoihin (Oamk 2012). Ensimmäiset tradenomit valmistuivat vuonna 1995, ja tällä hetkellä tradenomeja on suunnilleen 30 000. Tutkinnon suorittaneista suurin osa, noin 70 prosenttia, on naisia. (Tradenomiliitto 2009).

Suomessa on 25 ammattikorkeakoulua, jotka tarjoavat tutkintoja muun muassa kulttuuri-, liiketalous-, tekniikka-, luonnontiede- ja sosiaaialoilla. Aiheen laajuuden vuoksi tutkimus on rajattu Oulun alueeseen. Oulun seudun ammattikorkeakoulusta valmistuu keskimäärin 1100 opiskelijaa vuosittain. Opiskelijoita on noin 9000 ja työntekijöitä 800. Liiketalouden yksikössä on noin 1830 opiskelijaa, joista noin 850 opiskelee liiketalouden koulutusohjelmassa. Muita liiketalouden yksikön koulutusohjelmia ovat muuten muassa tietojenkäsittely ja degree programme in international business. (Oamk 2011, toimintakertomus). Oulun ammattikorkeakoulun visio vuodelle 2015 on ” Oamk on hyvinvointia luova pohjoisen alueen uudistaja.” Oulun seudun ammattikorkeakoulu on vetovoimainen, kansainvälisesti verkottunut, tärkeä yhteiskunnallinen vaikuttaja Pohjois-Suomessa. Oulun seudun ammattikorkeakoulu tunnetaan yrityksiä ja työnantajia lähellä olevana, elinkeinoelämän tarpeita kuuntelevana innovatiivisena toimijana sekä toimialojen välisen kasvun, yritystoiminnan ja hyvinvoinnin kehittäjänä. (Oamk 2012)

Kuvio 2 Tradenomien opintojen rakenne

Kuvion 2 mukaan jopa 43 % opinnoista on ammattiopintoja, eli pääaineen ja sitä tukevien aiheiden opintoja. Perusopinnot ovat pakolliset kaikille opiskelijoille ja ne sisältävät laajasti liiketalouden peruskursseja, kuten markkinointia, kansantaloutta ja johtamista. Piirakasta on helppo hahmottaa ammatinharjoittelun laajuus: se kattaa lähes 15% kaikista opinnoista.

Tämä opinnäytetyö keskittyy taloushallinnon opintokokonaisuuteen.

Taloushallinnon opetuksen sisältönä on laaja-alainen osaaminen sekä ulkoisen että sisäisen laskentatoimen alueelta ja tietojen soveltaminen käytäntöön. Taloushallinnon opintoja täydennetään yritysrahoituksen ja verotuksen opinnoilla ja halutessaan opiskelija voi suorittaa myös HTM-tilintarkastajan tutkintoon edellytettävät opinnot. Opintojen tavoitteena on, että opiskelija pystyy tuottamaan ja analysoimaan erilaista laskentainformaatiota sekä yritysten ulkoiseen raportointiin että sisäiseen päätöksentekoon. — Tulevissa työtehtävissään taloushallinnon tradenomi tarvitsee hyvää yhteistyö- ja kommunikointikykyä, oleellisten asioiden hahmottamista, loogista ajattelua, tarkkuutta, itsensä jatkuvaa kehittämistä sekä halua oppia uusia asioita. Työtehtävät voivat olla esimerkiksi kirjanpitäjän, palkanlaskijan, laskenta- ja tilintarkastusassistentin, controllerin, talouspäällikön, kassapäällikön tai itsenäisen yrittäjän tehtäviä. (Oamk 2012.)

Taloushallinnon tradenomit voivat työllistyä lähes kaikille aloille, koska taloushallinnon tehtävät ovat keskeisiä lähes kaikissa yrityksissä. Tutkinnon tavoitteena on antaa tradenomeille valmiudet työskennellä muuttuvassa toimintaympäristössä ja kehittyä työssään. Koulutus antaa vahvan perusosaamisen, jonka pohjalle on hyvä rakentaa työssä tarvittavia taitoja.

Tradenomien yleisimpiä ammattinimikkeitä ovat esimerkiksi taloussuunnittelija, controller, talouspäällikkö, rahoituspäällikkö, tilintarkastaja, kirjanpitäjä, sijoitusneuvoja, verosihteeri tai yritysanalyytikko. (Opintoluotsi 2010).

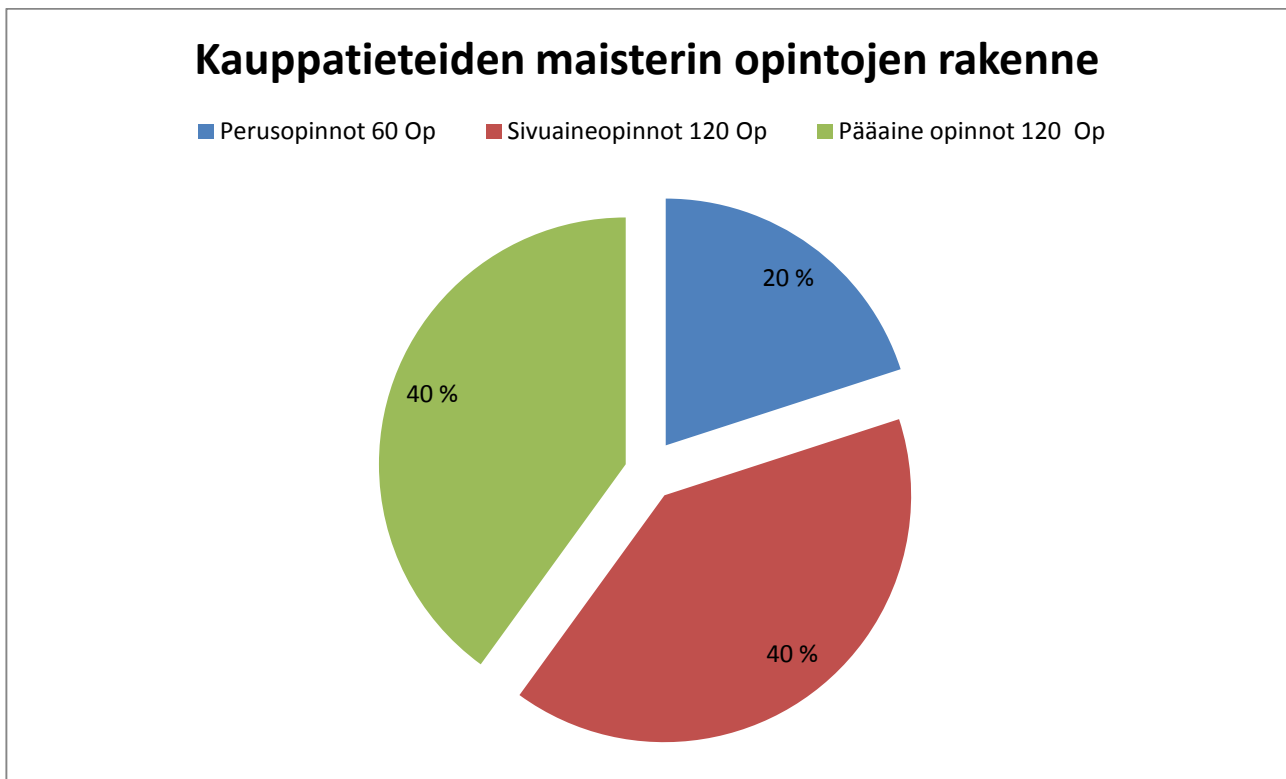
2.2 Kauppatieteiden maisterin tutkinto

Valtioneuvoston yliopistojen tutkintoasetuksen mukaan kauppatieteiden maisterin tutkinnon tavoitteena on antaa opiskelijalle pääaineen hyvä tuntemus ja sivuaineiden perusteiden tuntemus. Lisäksi tutkinnon tulee antaa valmiudet tieteellisen tiedon ja menetelmien soveltamiseen ja valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä. Opiskelun tulee mahdollistaa myös tieteellinen jatkokoulutus ja kehittää hyvät viestintä- ja kielitaidot. (Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista 794/2004 3:12.1§)

Vuoden 2010 alusta alkaen Suomessa on 16 yliopistoa: yhdeksän monitieteistä yliopistoa, kaksi teknillistä yliopistoa, kaksi kauppakorkeakoulua ja kolme taidekorkeakoulua. Yliopistoissa voi opiskella 21 koulutusalailla, joista suurimmat ovat teknistieteellinen, humanistinen ja luonnontieteellinen ala. Opiskelijamääriltään pienimpiä aloja ovat kuvataideala, teatteri- ja tanssiala sekä eläinlääketieteellinen ala. (Opetushallitus 2011)

Tämä opinnäytetyö on maantieteellisesti rajattu Oulun alueeseen, jotta tutkimus ei saisi liian laajoja mittasuhteita. Oulun yliopiston taloustieteiden tiedekunnassa oli vuonna 2010 noin 1400 opiskelijaa ja 100 työntekijää. Hakijamäärät Oulu Business School:iin ovat olleet jatkuvassa kasvussa. Vuonna 2010 hakijoita oli 1634, joista 370 pääsi opiskelemaan. Samana vuonna OBS:sta valmistui 161 ekonomia. Kaikista valmistuneista ekonomista 51 % on miehiä ja loput naisia. (OBS: Annual report 2010, 11)

Laskentatoimen pääainevaihtoehdossa koulutetaan laajat valmiudet omaavia laskentatoimen huippuosaajia, jotka työllistyvät moniin eri yrityksiin. Syvällisen teoreettisen tuntemisen lisäksi koulutus kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitoja, loogista ajattelutapaa, ongelmien ratkaisukykyä, kielitaitoa ja valmiuksia toimia itsenäisesti kansainvälisissä vaativissa taloudellisissa tehtävissä. Oulun yliopiston laskentatoimen yksikkö on saanut tunnustusta korkeatasoisesta tutkimuksestaan ja sillä on myös monipuoliset yhteistyösuhteet yritys-elämään. Muun muassa monet Pro gradu-tutkielmat tehdään sovelluksina talousalueen yritysten erityistarpeisiin. Läheisestä yhteistyöstä on ollut nähtävää hyötyä, sillä laskentatoimen koulutusohjelmasta valmistuneet ovat työllistyneet erinomaisesti. (Linatti & Inget 2010, 29-32.)

Kuvio 3. Kauppätieteiden maisterin opintojen rakenne.

Kauppatieteiden maisterin opinnot rakentuvat kolmesta selkeästä osiosta. 60 opintopisteen laajuiset perusopinnot antavat kattavat perustiedot liiketalouden laaja-alaisista opinnoista, kuten markkinoinnista, johtamisesta ja kansantaloudesta. Kauppatieteiden maisteri opiskelee ensin kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon mukaiset opinnot ja sen jälkeen syventää ja laajentaa opintojaan maisterivaiheessa. Kandidaattivaiheessa opiskelija valitsee pääaineensa, jota hän opiskelee 60 opintopistettä. Lisäksi hän tutustuu joko kahteen sivuaineeseen tai yhteen pitkään sivuaineeseen yhteensä 60 opintopisteen verran. Näistä opinnoista tulee yhteensä 180 opintopistettä, joka oikeuttaa kandidaatin tutkintoon. Tämän jälkeen hän opiskelee vielä 60 opintopistettä sivuaineita ja syventää osaamistaan 60 opintopisteen verran pääaineessaan. Näistä opinnoista koostuu yhteensä 300 opintopisteen laajuinen tutkinto. Oulun yliopistossa pääaineen voi valita 7 eri vaihtoehdosta. Nämä ovat; johtaminen ja organisaatio, kansainvälinen liiketoiminta, kansantaloustiede, laskentatoimi, rahoitus, markkinointi ja logistiikka. (Linatti & Inget 2010, 30–32.) Vuonna 2011 pääainevaihtoehdoista rahoitus ja kansainvälinen liiketoiminta ovat siirtyneet kansainvälisiin tutkintoihin, jotka toteutetaan kokonaan englannin kielellä.

Suomen ekonomiliiton jäsenrekisterin mukaan yleisimmät ekonomien työnimikkeet ovat toimitusjohtaja, controller, taluspäällikkö ja talousjohtaja.

2.3 Maisteritason erillisvalinta

Kaikki liiketalouden tradenomin tutkinnon suorittaneet henkilöt voivat hakea yliopistoon opiskelemaan kauppatieteiden maisteriksi maisteritason erillisvalinnassa. Koulutus on suunniteltu siten, että kauppatieteiden maisterin tutkinto on aiemmin suoritettujen opintojen perusteella (tradenomin tutkinto) mahdollista suorittaa päätoimisesti opiskellen noin 2,5 vuodessa. Opinnot koostuvat ensisijaisesti sen pääaineen opinnoista, johon opiskelija valitaan. Jokainen koulutukseen valittu laatii opastetusti henkilökohtaisen opintosuunnitelman, jossa määritellään tutkintoa varten suoritettavat opinnot ja aikataulu. Jokainen opiskelija suorittaa koulutuksen aikana kaikki tutkintoon vaadittavat 120 opintopistettä. (Linatti & Inget 2010, 30–32.)

Hakuprosessi maisteritason erillisvalinnassa on muuttunut viimeksi vuonna 2011. Viimeisin muutos toi tullessaan pakollisen kirjatentin ja pääainevaihtoehtojen uudelleen allokoinnin. Kaikkien laskentatoimen, markkinoinnin ja johtamisen pääainevaihtoehtoihin hakevien tuli

osallistua kirjatenttiin, josta täytyi saada hyväksyty arvosana, jotta hänet voitaisiin ottaa huomioon haussa. Tämän lisäksi rahoituksen ja kansainvälisen liiketoiminnan pääainevaihtoehdot on tarjolla jatkossa vain tiedekunnan kansainvälisinä pääainevaihtoehtoina. Hakijan suoritettua kirjatentti hänen sopivuuttaan arvioidaan kolmen kriteerin perusteella. Hakijan opintotaustaa ja opintomenestystä arvioidaan suhteessa tuleviin opintoihin nähden. Lisäksi kaikkien hakijoiden tuli kirjoittaa ”motivational letter” eli kirjoitelma omasta motivaatiostaan suorittaa maisterin tutkinto määrättyssä ajassa. Kirjoitelman tarkoituksena on haarukoida parhaat ja nopeimmin valmistuvat opiskelijat koulutukseen. Yksi syy tähän on se, että koulun ansaintalogiikkaan kuuluu myös valmistuneiden opiskelijamäärien mittaaminen. (Oulun yliopisto 2012. Sinustako kauppatieteiden maisteri – tutustu maisteritason erillisvalintaan)

2,5 vuoden lisäkoulutus räätälöidään jokaiselle opiskelijalle sopivaksi, jotta se tukisi hänen ammatillista kehittymistään ja mahdollistaisi tehokkaan etenemisen urallaan. Koulutuksesta on rahallisen hyödyn lisäksi myös muita etuja. Maisterit etenevät urallaan nopeammin kuin tradenomit. Lisäksi johtotehtäviin pääsy on helpompaa, sillä usein hakuvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto.

2.4 Tutkintojen vertailu

Lain määräämät tavoitteet ovat molemmissa koulutuksissa pääpiirteittäin samat ja lisäksi rakenteesta on mainittu, että kieliopintoja ja viestintää koskevat samat pakolliset vaatimukset sekä yliopistossa että ammattikorkeakoulussa. Lisäksi tradenomin ja kauppatieteiden kandidaatin tutkinnot ovat keskenään samanarvoisia ja verrattavissa tasoltaan toisiinsa. Kauppatieteiden maisterit kuuluvat ylempään korkeakoulututkintoon ja ovat näin ollen arvostetumpia kuin alemmat korkeakoulututkinnot. (Yliopistolaki 2004)

Paperilla alemmat korkeakoulututkinnot ovat käytännössä samalla viivalla. Kauppatieteiden maisterit ovat astetta korkeammin koulutettuja ja saavat siitä jo suuren edun parempiin työtehtäviin sijoittumalla. Lisäksi uskon, että kun haastattelen työnantajia, niin esiin tulee tiettyjä mielikuvia tutkinnoista. Uskon, että kandidaatteja ei arvosteta, koska se ei ole täysin valmis tutkinto. Kandidaatin tutkinto on nykyään vain väli etappi kohti maisterin tutkintoa ja sitä ei mielletä valmiiksi tutkinnoksi ollenkaan. Tradenomin tutkinto sen sijaan on valmis ja eheän kokonaisuuden muodostava tutkinto. Tästä syystä uskon, että tradenomeja arvostetaan enemmän kuin kauppatieteiden kandidaatteja.

Tutkintotodistuksessa mainitut suoritettut opintokokonaisuudet eivät ole yhtä tärkeitä, kuin työnantajien mielikuvat tutkinnoista.

Rakenne-eroja tutkiessa englanninkielisen koulutuksen runsas ja monipuolinen tarjonta yliopiston puolella kiinnitti huomiota. Tradenomin tutkinto on kokonaan suomenkielinen, kieliopinnot lukuun ottamatta, kun taas yliopiston puolella jo kauppatieteiden kandidaatin tutkinto sisältää monta englanniksi toteutettua kurssia. Sen lisäksi maisterivaiheen aineopinnot ovat kokonaan englanniksi järjestettyjä (Linatti & Inget 2010, 30–32). Toinen huomion arvoinen asia oli KTK- ja KTM-tutkinnoissa vaadittavat sivuainekokonaisuudet. KTM-tutkinto syventää opiskelijan pääaineen osaamista ja antaa mahdollisuuden tutustua myös muihin aihekokonaisuuksiin. Sivuaineopinnot pitää suorittaa 50–60 opintopistettä, jotka voivat koostua joko kahdesta perusopintokokonaisuudesta tai yhdestä aineopintokokonaisuudesta.

Myös ammattikorkeakoulun puolella opiskellaan muiden aihealueiden perusteita, mutta niistä ei muodostu yhtenäisiä sivuainekokonaisuuksia. Sen sijaan merkille pantavaa on ammattikorkeakoulun tarjoama 3,5-5 kuukauden harjoittelujakso. Harjoittelupaikka pyritään hankkimaan opiskelijan pääainevaihtoehdon mukaan, jotta se vahvistaisi opiskelijan ammattitaitoa mahdollisimman paljon. Tradenomin tutkinto on 30 opintopistettä laajempi kokonaisuus kuin kauppatieteiden kandidaatin tutkinto. Sattumalta juuri työharjoittelut muodostavat 30 opintopisteen kokonaisuuden. Tämä viittaa tradenomin tutkinnon läheisempään suhteeseen työelämään. Vaikka tradenomin tutkinto on laajempi kuin kauppatieteiden kandidaatin tutkinto, silti maisteritason erillisvalinnan kautta kauppatieteiden maisteriksi opiskelu kestää tradenomilta puoli vuotta pidempään. Tradenomin tutkinnon suorittamisen ohjeaika on 3,5 vuotta, kun taas kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon ohjeaika on 3 vuotta. Näin kauppatieteiden maisteri, joka on ensin suorittanut tradenomin tutkinnon, joutuu opiskelemaan kokonaisen vuoden pidempään.

Mielenkiintoinen näkökulma tutkintojen vertailussa liittyy kumulatiiviseen ansioon, toisin sanoen, kuinka kauan maisterilla kestää saavuttaa tradenomin tulotaso kumulatiivisilla ansioilla mitattuna. Tradenomien keskimääräinen aloituspalkka vuonna 2011 oli 2300€. (Tral 2011.) Vastaavasti ekonomien keskimääräinen aloituspalkka vuonna 2011 oli 3200€. (Sefe 2011.) Laskelma on tehty olettaen, että molemmat pääsevät töihin heti tutkinnon suoritettuaan eikä heillä ole palkankorotuksia tai työttömyysjaksoja myöhemmin. Tradenomi valmistuu 2,5 vuotta ennen maisteria ja ennättää tänä aikana ansaita noin

50000€/netto. Maisterin hypoteettinen nettoansio 9 vuotena valmistumisen jälkeen olisi noin 250000€. Tradenomin nettoansio olisi sillä aikaa noussut jo 250000€:oon. Tämän laskelman mukaan KTM:lla kestäisi noin 9,5 vuotta saavuttaa tradenomin kumulatiivinen ansiotasoa. Kahden ja puolen vuoden opiskelun aikana menetetyt ansiot olisivat siis ansaittu takaisin tässä ajassa. Oheinen taulukko esittää molempien nettoansioiden vuotuisen kehityksen.

Tradenomien keskimääräinen aloituspalkka on 2300. Veroaste 2300 palkalla on noin 23%. Maistereiden keskimääräinen aloituspalkka on 3200. Veroaste 3200 palkalla on noin 30%. Kumulatiivinen nettoansio vuositasolla			
	Tradenomi		Maisteri
Kuukausi palkka	2300		3200
Vuosi 1	21252		
Vuosi 2	42504		
Vuosi 3	63756		13440
Vuosi 4	85008		40320
Vuosi 5	106260		67200
Vuosi 6	127512		94080
Vuosi 7	148764		120960
Vuosi 8	170016		147840
Vuosi 9	191268		174720
Vuosi 10	212520		201600
Vuosi 11	233772		228480
Vuosi 12	255024		255360

Kuvio 4. Laskelma kumulatiivisten palkkojen kohtaamisesta

Tavoitteet ovat molemmissa tutkinnoissa pääpiirteittäin samat, joten ne tarjoavat hyvät eväät työelämään. Merkittävin rakenne-ero aiheutuu ammattikorkeakoulun opinto-ohjelmaan sisältyvästä työharjoittelusta, joka yhdessä monien työelämälähtöisten projektien kanssa tuo tutkintoon käytännönläheisyyttä. Tradenomista kauppatieteiden maisteriksi opiskelun etuja ovat siis käytännön ja teorian yhteen saattaminen. Tradenomitutkinnon käytännönläheisyys yhdistettynä laajaan ja syvään teoriaosaamiseen muodostavat arvokkaan kokonaisuuden.

3 TUTKIMUSMENETELMÄT

Opinnäytetyön empiirinen osuus on suoritettu kvalitatiivisena haastattelututkimuksena. Kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimuksella pyritään saamaan kattava kuva tutkittavasta asiasta. Tutkimuksen tavoitteena ei niinkään ole varmistua jo olemassa olevista väittämistä, vaan löytää ratkaisuja ja paljastaa mielenkiintoisia tosiasioita. Yleinen mielikuva aiheesta on, että tradenomit eivät pärjää kovin hyvin vertailussa kauppatieteiden maistereita vastaan. Tässä laadullisessa tutkimuksessa onkin hyvin tärkeää, että haastateltavilla on mahdollisimman paljon kokemusta tradenomien ja kauppatieteiden maistereiden kanssa työskentelystä ja heidän rekrytoinnista.

Laadullisen tutkimuksen suunnitelmia ja etenemistä on helppo muuttaa, koska tutkimuksen kohteita on vain muutama ja jokainen haastattelu on erilainen eikä täten suoraan verrannollinen toisiin haastatteluihin. Tutkimuksen toteuttaminen on täten joustavaa ja luonnollista. Laadullisessa tutkimuksessa aineisto voidaan kerätä eri tavoin, kuten esimerkiksi haastatteluilla tai havainnoimalla. (Hirsjärvi ym. 2004, 152, 155 – 156, 170.)

3.1 Haastattelututkimus

Haastattelututkimuksen tavoitteena on kerätä mahdollisimman syvää tietoa kapealta alueelta. Haastattelut suoritettiin finanssialan ja taloushallinnon rekrytoinnista vastaaville henkilöille 24.4-3.5.2012. Haastatteluihin oli varattu aikaa tunti, mutta todellisuudessa haastattelujen kestot vaihtelivat 20 ja 40 minuutin välillä. Tavoitteena oli kartoittaa sitä, miten tradenomit ja kauppatieteiden maisterit pärjäävät työelämässä ja toisiinsa verrattuna. Sijoittuvatko he samoihin tehtäviin ja ovatko he tyytyväisiä asemaansa. Onko heidän urakehityksessään eroja ja millainen heidän työnantajauskollisuutensa on. Lisäksi pyritään selvittämään tradenomista maisteriksi opiskelun hyötyjä.

3.2 Kohteiden valinta

Haastattelujen kohteet on valittu Oulun alueen tradenomien ja kauppatieteiden maistereiden työllistymisen perusteella. Suuntasin kyselyt tilitoimistoihin, pankkeihin ja vakuutusyhtiöihin seuraavista syistä. Bäckströmin ja Nyströmin (2011, 50-51) tilitoimistojen esimiehille tekemän tutkimuksen mukaan parhaiten alalle sopii juuri tradenomien tutkinto. Lisäksi Alatalon (2009, 41) tekemän tutkimuksen mukaan 20 %, OAMK:sta vuosina 2002-2008 valmistuneista liikelatouden tradenomeista työllistyi rahoitus- ja vakuutuslalle. Myös aikaisempi työkokemukseni pankkialalla on näyttänyt toteen, että pankeissa työskentelee

hyvin paljon tradenomeja sekä kauppatieteiden maistereita. Tutkimusta varten on haastateltu viittä eri henkilöä, joista kaksi edustaa tilitoimistoja, kaksi pankkeja ja yksi teollisuutta. Kaikki haastateltavat olivat rekrytoivia esimiehiä, jotka työskentelivät läheisesti sekä kauppatieteiden maistereiden että tradenomien kanssa. Haastateltavat yritykset olivat Oulun alueella merkittäviä työllistäjiä liiketalouden opiskelijoiden suhteen, sillä he työllistivät 40–200 henkeä kukin. Kaikki haastateltavat olivat suorittaneet maisteritason tutkinnon, yksi oikeustieteellisen ja toiset kauppatieteellisen. Haastateltavat olivat 35-45-vuotiaita ja kaksi heistä oli naisia ja loput miehiä. Antoisin haastateltava oli suorittanut ensin oikeustieteen kandidaatin tutkinnon, jonka jälkeen opiskellut maisteritason erillisvalinnan kautta kauppatieteiden maisteriksi.

Haastateltava	Päivämäärä	Kesto (Min)	Yritys	Asema	Yksikkö työllistää tradenomeja/KTM
Terhi Luokkanen	23.4.2012	29	Oulun Osuuspankki	Osastopäällikkö	24/12
Pekka Alatalo	24.4.2012	20	KPMG	Senior Manager	3/26
Sari Marjamaa	25.4.2012	25	Nokia Siemens Networks	Head of finance & cost	2/2
Kari Salmela	27.4.2012	41	Danske Bank	Pankinjohtaja	10/3
Sami Matinlompola	3.5.2012	20	Talenom	Yksikönjohtaja	80/20

Kuvio 5. Taulukko haastatteluista

3.3 Haastattelun rakenne

Kysely suoritettiin puolistrukturoituna haastatteluna. Kyselyrunko sisälsi 20 kysymystä, joiden lisäksi tehtiin tarkentavia kysymyksiä tarpeen vaatiessa. Lisäksi kaikilta haastateltavilta kerättiin perustiedot, kuten koulutustausta, työhistoria ja ikä. Kaikki haastattelut nauhoitettiin ja ne käytiin läpi samassa järjestyksessä. Haastattelut aloitettiin haastateltavan perustietojen keräämisellä. Sitten siirryttiin yrityksen perustietoihin ja sitä kautta kauppatieteiden maistereiden ja tradenomien vertailuun. Haastattelun kysymysten teemoittelu helpotti vastausten analysointia. Tein jokaisen haastattelun jälkeen tiivistelmän kyseisestä haastattelusta ja vertasin lopuksi saman alan vastauksia toisiinsa. Kun vastaukset olivat samassa järjestyksessä, oli niitä helppo verrata keskenään.

4 TULOKSET

4.1 Pankkisektori

Pankkisektorille on tehty kaksi haastattelua Suomen neljän suurimman pankin joukosta. Molempien haastateltavien alaisuudessa työskentelee 30–50 henkilöä, joista noin kymmenen on tradenomeja. Pankkisektorilla on monia erilaisia työtehtäviä, joten ei voida vetää suoraa johtopäätöstä, onko tradenomin tutkinto juuri sopiva pankkialalle. Molemmissa haastatteluissa tulee kuitenkin selvästi esille, että henkilöasiakaspuolen pankkitehtäviin tradenomin tutkinto sopii erittäin hyvin. Kysyttäessä tradenomien ja kauppatieteiden maistereiden sijoittumisesta pankkisektorille, ovat vastaukset hieman erilaiset. Toisessa pankissa he sijoittuvat pääsääntöisesti samoihin tehtäviin, kun taas toisessa on selvä ero sijoittumisessa. Tradenomit sijoittuvat alan perustehtäviin, mutta kauppatieteiden maisterit suuntautuvat yritys- ja private banking-puolelle vastuullisimpiin ja paremmin palkattuihin tehtäviin. Lisäksi esimiestason tehtävissä on selvästi enemmän kauppatieteiden maistereita kuin tradenomeja. Tradenomeilla ei ole varsinaista estettä päästä johtotehtäviin, mutta alempi koulutus tulee korvata vahvalla kokemuksella ja kovilla näytöillä. Tradenomeja on pankinjohtajina pienissä konttoreissa, mutta heitä ei liiemmin näy aluejohdossa.

Kun kysyin tarvitseeko tradenomeja jatkokouluttaa, niin molemmat vastasivat, että ei välttämättä yliopistossa, mutta työssä kyllä. Tradenomin tutkinto antaa hyvät valmiudet alkaa rakentaa omaa ammattitaitoaan teorian päälle. Tutkintojen eroista kysyttäessä tuli esille kaksi ennalta arvattavaa seikkaa. Haastateltavien mukaan tradenomien vahvuus on heidän käytännönläheinen ote työhön, kun taas kauppatieteiden maistereiden vahvuutena on heidän vankka teoriapohja. Kauppatieteiden maistereiden vahvuudeksi laskettiin myös heidän hyvät tiedonhakuvalmiudet, jotka molempien haastateltavien mielestä juontavat juurensa Pro Gradu-tutkielman tekemiseen. Tradenomien tutkinnossa kehuttiin eritoten harjoittelua ja työelämälähtöisiä projekteja. Harjoittelun kautta monet tradenomit saavat jalkansa oven rakoon ja valmistuttuaan pääsevät hyviin tehtäviin pankkiin. Kauppatieteiden maistereilla ei ole vastaavaa harjoittelua, joten heillä on hyvin harvoin kokemusta pankista valmistuessaan. Molemmat haastateltavat olivat sitä mieltä, että pankissa harjoittelunsa suorittanut, vasta valmistunut tradenomi on arvokkaampi kuin juuri valmistunut kauppatieteiden maisteri. Lisäksi kun kysyin, että mikä tutkinto sopii yksikköönne

parhaiten, molemmat vastasivat tradenomi. Toisessa yksikössä työtehtäviin liittyy paljon oikeudellisia asioita, joten siellä oltiin sitä mieltä, että oikeustradenomi olisi paras tutkinto heille.

Tradenomien sitoutuneisuus on yksi syy siihen, että haastateltavien mielestä se on paras tutkinto pankkialalle. Toinen huomionarvoinen seikka on tradenomien palkkataso ja pysyvyys annetussa tehtävässä. Kauppätieteiden maistereilla on kovat odotukset ja tavoitteet, joten he vaativat enemmän palkkaa ja lähtevät etenemään nopeammin. Tämä on rekrytoiville esimiehille ongelma, sillä juuri kun he ovat saaneet perehdytettyä kauppätieteiden maisterin heidän osastonsa tehtäviin, niin he ovatkin jo lähdössä eteenpäin ja täytyy aloittaa uusi rekrytointi. Haastateltavien mukaan tradenomit ovat pidempään tyytyväisiä työtehtäviinsä eivätkä he oleta pääsevänsä heti esimiestason tehtäviin. Lisäksi tradenomeilla on korkeampi työnantajauskollisuus. Kauppätieteiden maisterit lähtevät helpommin kilpailijan leipiin, jos siellä avautuu kiinnostava työtehtävä.

Pankkialalla on tarjolla monia erilaisia koulutuksia, jotka parantavat ja laajentavat toimihenkilöiden osaamista ja työtehtäviä. Arvopapereiden välittämistä koskien on kaksi kurssia ja lainapuolen asioihin liittyen tarjotaan laillistettua kiinteistön välittäjä-tutkintoa. Nämä ovat yleisimmät tutkinnot pankkialalla, mutta myös muita työhön liittyviä koulutuksia on tarjolla. Myynninvalmennus, leadership- ja konttorinjohtajakoulutukset ovat tapoja parantaa työnantajauskollisuutta ja kehittää työvoimaa. Työn ohessa käytävät koulutukset ovat haastateltavien mukaan tärkeämpiä, kuin 2,5 vuoden lisäkoulutus yliopistossa, sillä ne kehittävät työntekijää juuri hänen tehtäviinsä liittyen. Molemmat haastateltavat olivat siis sitä mieltä, että tradenomien kannattaa mieluummin kerätä työkokemusta ja työkoulutuksia kuin lähteä opiskelemaan maisteriksi. Näihin koulutuksiin on pankkien sisällä kaikilla samat mahdollisuudet, sillä koulutuksiin valitaan hakijat ilmoittautumisjärjestyksessä. Kuitenkin niin, että hakemiseen täytyy olla vaadittavat edellytykset, kuten työkokemus ja tietynlainen työtehtävätausta.

Kun kartoitin haastatteluissa työnantajien mielikuvia tradenomin, kauppätieteiden kandidaatin ja kauppätieteiden maistereiden tutkinnoista tuli esille seuraavia asioita. Kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa ei nähty valmiina kokonaisuutena ja siitä tuli haastateltaville heti mielikuva kesken jääneestä tutkinnosta. Vaikka tradenomin ja kandidaatin tutkinnot ovat toisiinsa verrattavissa paperilla, niin mielikuvat tutkinnoista olivat hyvin erilaiset. Tradenomin tutkinto oli haastateltavien mielestä eheä ja kokonaisuuden

muodostava tutkinto. Lisäksi maisterin tutkinnosta kysyttäessä haastateltavat kertoivat huomanneensa tiettyä ylimielisyyttä ja itsensä liiallista arvostusta. Tämä oli tullut esille lukuisissa työhaastatteluissa, joissa kauppatieteiden maisterit olivat hinnoitelleet itsensä ulos kilpailusta. Kari Salmela sanoi haastattelussa, ”KTM:ät vaativat yleensä aivan liikaa palkkaa ottaen huomioon, että pankkialalla maksetaan työtehtävien mukaan tutkinnosta huolimatta kaikille samaa palkkaa.”

4.2 Tilitoimistosektori

Tilitoimistoihin tehtiin myös kaksi haastattelua. Toinen tilitoimisto on suomalainen ja se työllistää Oulussa 200 henkilöä, joista 80 on tradenomeja ja 20 kauppatieteiden maistereita. Toinen on suuri kansainvälinen tilitoimisto, jossa työskentelee 39 henkilöä Oulun yksikössä. Heistä 3 on tradenomeja, 26 kauppatieteiden maistereita ja 8 oikeustieteiden kandidaatteja. Molemmissa yrityksissä tradenomit olivat pääsääntöisesti suorittavan tason tehtävissä, kuten kirjanpitäjinä, assistentteina ja palkanlaskijoina. Johdon konsultointi ja tilintarkastus olivat selkeästi enemmän kauppatieteiden maistereiden työtehtäviä. Kun kysyin, miksi toisessa tilitoimistossa on vain kolme tradenomia töissä, niin sain kuulla, että kauppatieteiden maistereiden tarjonta ylittää yrityksen kysynnän. Heidän siis ei tarvitse ottaa tradenomeja, koska heidän yritykseensä hakee niin paljon kauppatieteiden maistereita. Keskustelimme aiheesta lisää haastattelun jälkeen, jolloin sain tuotua esille tradenomien vahvuuden, eli harjoittelun. Kyseinen yritys oli erittäin kiinnostunut ja lupasi ottaa OAMK:n yhteyttä asian tiimoilta. Kerroin heille, että laskentatoimen pääaineessa opetetaan hyvin kattavasti juuri heidän työssään tärkeitä asioita, kuten kirjanpitoa, yritys- ja alv-verotusta, ifrs-kirjanpitoa ja johdon laskentatoimea. Lisäksi kerroin, että yritys voi ottaa tradenomin jopa 5 kuukaudeksi harjoitteluun, jolloin he saavat ilmaista katseluaikaa ja mahdollisuuden perehdyttää opiskelija tuleviin työtehtäviin.

Kysyttäessä tradenomien ja kauppatieteiden maistereiden vahvuuksista ja eroista tuli esille taas samat asiat. Tradenomeilla on käytännönläheinen ote työhön ja kauppatieteiden maisterit omaavat vahvan teoriapohjan. Tradenomien suureksi eduksi katsottiin harjoittelu ja työelämälähtöiset projektit. Molemmissa yrityksissä toivottiin, että tradenomeille opetettaisiin enemmän tiedonhakua, analyttistä ajattelutapaa ja ongelman ratkaisutaitoja. Kolmen tradenomin yrityksessä sanottiin, että tradenomeja ja kauppatieteiden maistereita ei voi verrata keskenään, koska sijoittuvat eri tehtäviin. Tradenomit kuitenkin pärjäävät omissa tehtävissään odotusten mukaisesti. Kun kysyin työnantajauskollisuudesta ja työntekijöiden pysyvyydestä oli molemmilla yrityksillä samat mielikuvat. Tradenomit ovat

tyytyväisiä omaan asemaansa ja eivät lähde etsimään esimiestason työtehtäviä yhtä nopeasti kuin kauppatieteiden maisterit.

Tradenomien jatkokoulutuksesta keskusteltaessa tuli selväksi, että työkokemus on arvokkaampaa kuin yliopisto-opiskelu. Molemmissa yrityksissä kuitenkin kannustettiin opiskelemaan lisää, mutta mieluummin iltaopintoina, jotta voi jatkaa töiden tekoa samalla. Toisessa yrityksessä on juuri annettu yhdelle tradenomille 18 kuukautta opintovapaata, jotta hän voi käydä maisteriksi yliopistolla. Kun kysyin, mikä tutkinto sopii teidän yritykseenne parhaiten, niin vastaukset olivat erilaiset. Kansainvälisessä yrityksessä kauppatieteiden maisteri oli sopivampi, kun taas toisessa tradenomi. Suomalaisessa yrityksessä oli kuitenkin selkeä tilanne kauppatieteiden maistereiden suhteen. Lähes kaikki kauppatieteiden maisterit sijoittuivat johdon konsultointiin tehtäviin ja esimiestehtäviin.

Työhön liittyvät koulutukset olivat myös yksi syy siihen, miksi kansainvälisessä yrityksessä ei ollut monia tradenomeja. Heidän toimenkuvansa liittyy vahvasti tilintarkastukseen, jonka perustutkintona on KHT-tutkinto. KHT-tutkinnon vaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, joten tradenomit eivät voi suorittaa KHT-auktorisointia. Molemmissa yrityksissä on paljon työhön liittyvää kouluttautumista, kuten toimitusjohtajakurssi, KHT ja mentorointi. Nämä kurssit ovat KHT-tutkintoa lukuun ottamatta kaikille avoimia.

4.3 Teollisuussektori

Teollisuussektorille on tehty vain yksi haastattelu. Haastattelupyynnöjä teollisuuteen lähetettiin yhteensä kolme, mutta kaksi kieltäytyi kiireisiinsä vedoten. Haastattelu tehtiin Oulun yksikön talousosaston johtajalle. Yritys on kansainvälinen ja omalla alallaan kolmanneksi suurin maailmassa. Oulun yksikön talousosastossa työskentelee yhteensä neljä henkeä, joista kaksi on kauppatieteiden maistereita ja kaksi tradenomia. Molemmat tradenomit toimivat controllereina ja toinen kauppatieteen maisteri senior controllerina. Osaston johtaja on toinen kauppatieteiden maisteri, mutta hänen toimenkuvansa sisältyy myös senior controllerin tehtävä. Työntekijät ovat siis samankaltaisissa työtehtävissä, mutta kauppatieteiden maisterilla on enemmän vastuuta omasta työstään. Kaikki työntekijät pärjäävät tehtävissään hyvin, mutta kauppatieteiden maisterilla on laajempi työhistoria, joten hänen toimenkuvansa on myös laajempi. Tämänkään haastateltavan mielestä tradenomeja ei tarvitse jatkokouluttaa, koska hänen osastollaan tarvitaan myös suorittavan tason työntekijöitä. Jatkokouluttaminen maisteritasolle on tarpeetonta myös siksi, että tradenomien teoriaosaamisen pohjalle on mahdollista rakentaa työosaamista.

Tutkintojen vahvuuksista puheen ollen korostuu taas tradenomien käytännönläheisyys. Tradenomien perustietämys on laaja, mutta heillä ei ole vahvaa ja syvää osaamista millään aihealueella. Lisäksi tradenomien englannin kielen taito on heikompi kuin kauppatieteiden maistereilla. Tämä johtuu haastateltavan mukaan siitä, että yliopistossa maisterivaiheen opetus on pääsääntöisesti englanniksi. Myös tässä haastattelussa keuhuttiin kauppatieteiden maistereiden tiedonhakuvalmiuksia. Opiskeluvaiheessa on pitänyt ottaa vastuuta omasta oppimisestaan, ja Pro Gradu-tutkielma on myös vahvistanut tiedonhakuvalmiuksia. Lisäksi kauppatieteiden maistereiden verkostoitumiskyky sekä heidän kokonaisuuden ymmärtämiskykynsä on vahvempi. Haastateltava toi esille myös sen, että kauppatieteiden maistereilta vaaditaan työssä enemmän jo tutkinnon vuoksi.

Kun kysyin mitä mieltä haastateltava on sellaisesta tradenomista, joka on käynyt myös maisteriksi yliopistossa, niin hän sanoi arvostavansa sitä enemmän kuin tuoretta kauppatieteiden maisteria. Kuitenkin hän arvostaa enemmän työkokemusta kuin lisäopiskelua yliopistossa, sillä hän ei haluaisi lähettää omia tradenomejaan opiskelemaan yliopistoon. Tradenomien tutkintoon sisältyvä harjoittelu on hänen mukaansa erittäin tärkeä, mutta juuri hänen osastolleen ei voi ottaa harjoittelijoita, sillä työtehtävät ovat hyvin vastuullisia ja monimutkaisia.

Työnantajauskollisuudesta keskusteltaessa tuli esille samat asiat kuin edellisissä haastatteluissa. Tradenomit ovat tyytyväisiä vähempään ja eivät lähde etenemään urallaan yhtä nopeasti kuin kauppatieteiden maisterit. Tradenomit eivät halua ottaa isompaa roolia eivätkä poistua omalta vahvuusalueeltaan. Kauppatieteiden maistereilla on voimakkaampi halu kehittyä urallaan ja edetä esimiestason tehtäviin. Kyseisessä yrityksessä ei ole tarjolla monia kursseja työntekijöille, vaan kehittyminen tapahtuu enemmän mentoroinnin ja työssä oppimisen avulla. Esimiehille on kuitenkin tarjolla leadership-kursseja. Tradenomeilla on vaikeampi päästä esimiestason tehtäviin kuin kauppatieteiden maistereilla, mutta työtehtävien vaihtaminen horisontaalisesti onnistuu helposti. Kauppatieteiden maistereilla siirtyminen organisaatiossa ylemmäs on helpompaa ja nopeampaa, mutta heiltäkin vaaditaan paljon työkokemusta.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen aikana suoritettavat haastattelut antavat vastaukset molempiin tutkimusongelmiin: ”Onko tradenomeja tarpeen jatkokouluttaa?” ja mikä on ”Tradenomista kauppatieteiden maisteriksi” opintopolun markkina-arvo. Käsitellään ensin päätutkimusongelmaa eli tradenomien jatkokoulutustarpeita Oulun seudun työnantajien näkökulmasta. Yhteensä viiden työnantajan edustavan henkilön haastatteluista käy ilmi, että tradenomin tutkinto antaa riittävät valmiudet kehittyä oman alansa ammattilaiseksi työssä oppimisen kautta. Kaikki haastateltavat ovat sitä mieltä, että tutkinnolla on vain pieni rooli asiantuntijaksi kehittymisen polulla. Millään tutkinnolla ei valmistuta johtajaksi, vaan työkokemus on ensiarvoisen tärkeää. Muutamit haastateltavista antoivat hyviä neuvoja urakehityksen suhteen. Sampopankin konttorin johtaja Kari Salmela sanoi, ”Kun tekee kulloisenkin työtehtävänsä parhaan kykynsä mukaan, niin on mahdollista päästä etenemään urallaan”. Tämä tarkoittaa, että kukaan ei pääse tavoittelemaansa työtehtävään heti valmistuttuaan, vaan heidän täytyy ansaita se työn kautta. Myös tradenomin tutkinnolla on mahdollista päästä yhtä vaativiin esimiestason tehtäviin kuin kauppatieteiden maisterin tutkinnolla. Haastateltavat myöntävät, että tradenomeille on olemassa ”lasikatto”, mutta Oulun kohdalla se on suhteellisen korkealla. Oulussa ei ole paljon korkeita johtotehtäviä, joten ne menevät lähes poikkeuksetta ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneille. Lisäksi Oulussa on suhteellisen vähän kauppatieteiden maistereita, joten myös tradenomeille riittää hyviä johtotehtäviä Oulun alueen yrityksissä. Pääkaupunkiseudulla tilanne on kuitenkin toinen. Siellä korkean tason johtotehtäviä on enemmän tarjolla, joten siellä on myös enemmän tradenomeja niissä tehtävissä. Oulun alueella on kysynnän ja tarjonnan lain mukaan myös tradenomeille johtotehtäviä tarjolla, sillä Oulussa on suhteessa vähemmän tradenomeja ja kauppatieteiden maistereita kuin pääkaupunkiseudulla.

Haastattelut on tehty toimialoille, joille suurin osa Oulun seudun tradenomeista työllistyy. Haastateltavien mukaan heidän yrityksissään on suhteellisesti erittäin paljon tradenomeja. Tradenomit työllistyvät näissä yrityksissä pääsääntöisesti suorittavan portaan tehtäviin, kuten kirjanpitäjiksi, palkanlaskijoiksi, reskontranhoitajiksi tai palvelu-, sijoitus- ja rahoitusneuvojiksi. Tämä vaikuttaa huomattavasti päätutkimusongelman vastaukseen, koska yllämainituissa työtehtävissä ei tarvita laajaa akateemista koulutusta, vaan työtehtävät voi oppia lähes kuka vain. Alan tutkinto toki helpottaa asioiden oppimista,

mutta työtehtävät eivät kuitenkaan ole tasoltaan kovin vaativia. Vastaus tradenomien jatkokoulutustarpeisiin on siis näillä aloilla negatiivinen.

Pankkisektorin haastatteluissa kävi ilmi, että tradenomin tutkinto on kuin täsmäkoulutus juuri pankin perustehtäviin. Oulun Osuuspankin hallinto ja sopimusosaston johtaja Terhi Luokkanen sanoi, ”tradenomin tutkinto antaa erittäin hyvät valmiudet toimia pankin perustehtävissä ja työkokemuksen karttuessa on mahdollista edetä pankin sisällä hyvinkin pitkälle.” Tradenomit pystyvät etenemään pankissa jopa konttorinjohtajaksi asti, mutta ”lasikatto” tulee aluejohdon tehtävissä vastaan.

Vaikka tässä tutkimuksessa tullaan johtopäätökseen, että tradenomeja ei tarvitse jatkokouluttaa, niin monet päättävät silti jatkaa opiskelua kauppatieteiden maisteriksi asti. Tutkimuksen rajauksen vuoksi tulos on negatiivinen, mutta muualla Suomessa ja muilla aloilla ylempi korkeakoulututkinto on usein välttämätöntä suorittaa, jos haluaa edetä urallaan ja päästä korkean tason työtehtäviin. Tradenomeille on tarjottu mahdollisuus hakea yliopistoon maisteriohjelmiin siten, että koko tradenomin tutkinto voidaan lukea hyväksi ja siten maisterin tutkinnon voi suorittaa kahdessa ja puolessa vuodessa.

Haastateltavat ovat vahvasti sitä mieltä, että kahden ja puolen vuoden työkokemus on arvokkaampaa kuin jatko-opiskelu yliopistossa. Lisäksi useat yritykset tarjoavat koulutuksia, jotka ovat kyseisillä aloilla tyypillisiä ja joista on hyötyä urakehityksessä. Haastattelujen perusteella työnantajat arvostavat maisteritason koulutuksessa vahvaa analyttistä ajattelutapaa, kykyä ottaa vastuuta omasta tuloksestaan, englannin kielen taitoa, kokonaisuusien hahmottamiskykyä ja tiedonhakuvalmiuksia. Maisterin koulutus avaa monia mahdollisuuksia uusien työtehtävien muodossa, mutta samalla ne sulkevat pois monia perustehtäviä ylikoulutuksen vuoksi.

Analysoitaessa Oulun yliopiston kauppatieteiden maisterin tutkintorakennetta tulee ensimmäisenä esiin kurssien englanninkielisyys. Lisäksi pääaineen osaamista syvennetään vähintään 90 opintopisteen verran, mikä vastaa yhden ja puolen vuoden päätoimista opiskelua. Lopputyönä on pro gradu-tutkielma, josta saa 30 opintopistettä. Lopputyön laajuuden vuoksi työnantajat näkevät juuri sen olevan suuressa roolissa työntekijän kehittämisessä. Tutkielman teko vaatii oman työn suunnittelua ja analysointikykyä, joita molempia taitoja työnantajat arvostavat suuresti. Rakenteen suhteen työnantajat arvostavat eniten pro gradu-tutkielmaa ja kurssien englanninkielistä toteutusta. Itse kurssien teoriasisällöt eivät ole haastateltavien mielestä niin tärkeitä, sillä

ne eivät sovi täydellisesti työelämän tilanteisiin. Kurssit ovat teoriaa, mutta työelämä on käytäntöä.

Lopuksi haluan vielä tuoda esille muutamia tilanteita, joissa jatkokoulutus olisi työkokemusta arvokkaampaa. Tilitoimistosektorilla tradenomin tutkinnolla pärjää hienosti, mutta KHT-tutkintoa varten vaaditaan maisterin tutkinto. Tässäkin tilanteessa jatkokoulutuksen kannattavuus riippuu omista tavoitteista. Jos haluat päästä yritysten konsultiksi tai tilintarkastajaksi niin sinun täytyy suorittaa maisterin tutkinto. Teollisuuden alalla kävi selväksi, että kauppätieteiden maisterin tutkinto mahdollistaa etenemisen johtotehtäviin, mutta ei kuitenkaan ole tae siitä. Tradenomin tutkinnolla yleisimmin jää suorittavan tason tehtäviin, jolloin jatkokoulutus mahdollistaisi etenemisen ja työn mielekkyyden ylläpidon. Pankkisektorille tähtäävän nuoren ei kannata jatkokouluttaa itseään, jos hän ei halua lähteä Oulusta pois. Oulun alueen pankeissa on tarjolla erittäin monipuolisia ja haastavia työtehtäviä tradenomeille. Kaiken kaikkiaan jatkokoulutus ei mene koskaan hukkaan ja koulutuksen suurin hyöty on erilaisiin työtehtäviin sijoittumisessa. Yksilön omista tavoitteista kuitenkin riippuu, onko jatkokoulutus juuri hänen kohdallaan kannattavaa.

6 POHDINTA

Opinnäytetyön aiheen etsintä alkoi joulukuussa 2011, selaamalla vapaiden töiden aiheita. Etsin aluksi sopivaa aihetta laskentatoimen puolelta, mutta kun sopivaa aihetta ei löytynyt, niin kehitin aiheen itse. Otin yhteyttä Jaakko Sinisaloon, joka ryhtyi opinnäytetyöni ohjaajaksi. Opinnäytetyön aihe oli aluksi hyvin moniselitteinen, mutta saimme karsittua turhat haarat pois ja lopulta muotoutui kaksi tutkimusongelmaa. Ensimmäisenä tutkimusongelmana oli: onko tradenomeja tarpeen jatkokouluttaa. Aluksi suunnittelin, että etsisin tähän kysymykseen vastausta työnantajilta, kouluttajilta ja jatkokouluttautuneilta tradenomeilta. Kun sain vakituisen työpaikan Nordeasta, niin huomasin, että minulla ei ole enää resursseja haastatella kolmea eri tahoa, joten päätin haastatella vain työnantaja sektoria.

Toisena tutkimusongelmana oli tavallaan ratkaisu ensimmäiseen tutkimusongelmaan. Jos ensimmäiseen tutkimusongelmaan vastataan, että tradenomit tarvitsevat lisäkoulutusta, niin toinen tutkimusongelma vastaa tarpeeseen. Toinen tutkimusongelma muotoutui seuraavasti: maisteritason erillisvalinta, opintopolun markkina-arvo.

Ensimmäiseen tutkimusongelmaan löytyi selkeä ja yksimielinen vastaus. Tradenomeja ei tarvitse jatkokouluttaa haastateltavien toimialoilla. He pärjäävät mainiosti alan perustehtävissä ja pystyvät etenemään urallaan työkokemuksen karttuessa. Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että kahden ja puolen vuoden työkokemus on arvokkaampaa, kuin opiskelu yliopistossa. Toiseen tutkimusongelmaan liittyen haastateltavien joukossa oli hieman erimielisyyksiä. Pankkisektorin haastattelussa nostettiin esille väittämä, että tradenomi joka jatkaa vielä opintojaan tutkinnon suorittamisen jälkeen ei ole tiennyt mitä haluaa tulevaisuudessa. Lopulta kaikki haastateltavat kuitenkin arvostivat jatkokoulutuksessa samoja asioita, englannin kielen taidon ja analyyttisen ajattelutavan kehittymistä.

Opinnäytetyön aihe oli itselleni hyvin mielenkiintoinen, sillä olen harkinnut lähteväni opiskelemaan maisteriksi asti. Tutkimuksen tekemisestä on ollut suuri hyöty, sillä olen saanut miettiä kannattaako juuri minun lähteä jatko-opiskelemaan. Olen muodostanut käsityksen työnantajien mielikuvista koskien tradenomeja ja kauppatieteiden maistereita. Hyvä tradenomi joka kerää arvokasta työkokemusta voi päästä etenemään urallaan yhtä hyvin kuin kauppatieteiden maisterikin. Oulun alueella tradenomien lasikatto on hyvin

korkealla, sillä täällä ei ole niin paljoa aivan ylimpiä johtotehtäviä, kuin esimerkiksi pääkaupunkiseudulla. Pankkisektorilla katsottiin tradenomien lasikaton olevan aluejohdossa, eli esimerkiksi konttorinjohtajaksi tai yrityspankin johtajaksi on mahdollista päästä. Tämä tieto helpottaa jatko-opiskelu päätöksen tekemistä. Kaiken keräämäni tiedon perusteella olen päättänyt, että ainakin lykkään opiskelun aloittamista muutamalla vuodella, sillä työkokemusta arvostetaan hyvin paljon. Lisäksi on mahdollista tehdä maisterin tutkinto työn ohessa, jolloin tulotaso ei laskisi niin paljoa ja työkokemusta karttuisi.

Tutkimusmenetelmänä käytin laadullisia haastatteluja, joilla pyrin kartoittamaan työnantajien mielikuvia tradenomeista. Menetelmä oli mielestäni tehokas ja tutkimukseen sopiva ja sain sillä haluamani laista materiaalia. Haastateltavat kiittelivät hyvin tehdystä ja valmistellusta haastattelusta ja joustavasta aikatauluttamisesta. Lisäksi yksi kansainvälinen tilitoimisto lupasi haastatteluni seurauksena ottaa työharjoitteluun myös tradenomeja, sillä he eivät tienneet, että tradenomintutkinto sisältää heidän työhön liittyviä kursseja. Työn toteuttaminen lähti aluksi hyvin käyntiin ja teoriaosuus on tehty huolellisemmin, kuin lopputyö. Projektin aikana työskentely-ympäristöni muuttui radikaalisti, joka vaikutti työn laatuun loppua kohden. Raskaan työpäivän jälkeen en enää jaksanut paneutua opinnäytetyön tekemiseen yhtä tarmokkaasti kuin koulussa.

7 LÄHTEET

Alatalo, H. 2009. Opinnäytetyö: Oulu seudun ammattikorkeakoulusta vuosina 2002 – 2008 valmistuneiden liiketalouden tradenomien sijoittumien työelämään sekä heidän arvioitaan tradenomikoulutuksesta.

Bäckström, R. & Nyström, S. 2011. Opinnäytetyö: Mistä ammattitaitoinen henkilöstö tilitoimistoon? Tutkimus tilitoimistotyöntekijöiden koulutuksesta.

Heikkeri, L. 2012. Tradenomi 3/2012. Tradenomista on moneksi. 16-17

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Linatti, V. & Inget, M. 2010. Opinto-opas 2010–2011: Oulun yliopisto Taloustieteiden tiedekunta. Keuruu: Otava.

Mannerheimin lastensuojeluliitto 2012. Hakupäivä 16.6.2012. Lukio vai ammattikoulu?
http://www.mll.fi/nuortennetti/koulu_ja_ty/peruskoulun-jalkeen/lukio-vai-ammattikoulu/

Oamk 2011. Hakupäivä 22.3.2012 Toimintakertomus.
http://intraweb.students.oamk.fi/tietoa_opiskelusta/opintoihin_vaikuttaminen/toimintakertomus/2010/toimintakertomus/index.php?sivu=talousarvion_toteutumisvertailu

Oamk 2012. Hakupäivä 22.3.2012.
http://www.oamk.fi/koulutus_ja_hakeminen/nuoret_suomenkielinen/yhteiskuntatieteet_liike_talous_ja_hallinto/index.php?sivu=liiketalous

Opetushallitus. Hakupäivä 20.3.2012. http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot

Opetushallitus. Hakupäivä 22.3.2012.
http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikorkeakoulut_ja_yliopistot/yliopistot

Opintoluotsi 2010. Hakupäivä 26.3.2012 http://www.opintoluotsi.fi/fi-FI/koulutusalat_ja_ammait/opetusohjelma.aspx?StudyProgramId=2d6e1f65-57be-4cc3-bd10-15ed07bb8c25

Oulu Business School 2010. Hakupäivä: 26.3.2012 Annual report.
<http://www.taloustieteet.oulu.fi/file.php?fid=616>

Oulun yliopisto, taloustieteiden tiedekunta 2012. Hakupäivä 14.5.2012
http://www.taloustieteet.oulu.fi/hae_opiskelijaksi/maisteritason_erillisvalinta

Oulun yliopisto, taloustieteiden tiedekunta 2012. Hakupäivä 15.6.2012 Sinustako kauppatieteiden maisteri - tutustu maisteritason erillisvalintaan.
<http://www.taloustieteet.oulu.fi/file.php?fid=682>

SeFe 2008. Tutkimus ekonomi- ja tradenomikoulutuksen mielikuvallisista eroista yrityspäättäjien keskuudessa, kevät 2008

Tradenomiliitto TRAL ry. 2009. Hakupäivä 8.3.2012. Tradenomi <https://extranet.tral.fi/43>

Yliopistolaki 19.8.2004/794

8 LIITTEET

Kyselypohja työnantajasektorille

LIITE 1

1. Montako henkeä työllistätte?
2. Montako tradenomia on töissä? Millaisia työnimikkeitä?
3. Montako KTM on töissä?
4. Sijoittuvatko samankaltaisiin tehtäviin?
5. Miten pärjäävät toisiinsa verrattuna?
6. Onko tradenomeja tarpeen jatkokouluttaa?
7. Onko vasta valmistuneiden työntekijöiden valmiuksissa selviä eroavaisuuksia? mm. työelämäosaamisessa, kielitaidossa, ulosannissa ja teoriassa
8. Miten tutkintoja arvostetaan? Imago ja arvostus. Mitä nimenomaan arvostat tradenomeissa? Mitkä ovat tutkintojen valttikortit?
9. Laittakaa paremmuusjärjestykseen (rekrytointi hypoteesi)
  - a. Tradenomi
  - b. Merkonomi
  - c. KTK
  - d. KTM
  - e. TradenomimaisteriMiksi valitsitte juuri tämän järjestyksen?

10. Mitä mieltä olette yllämainituista tutkinnoista?
11. Mitkä ovat mielestänne tutkintojen keskeiset erot?
12. Onko teistä hyödyllisempää käydä 2,5 vuotta opiskelemaan yliopistossa, vai onko työkokemus ja mahdolliset työkoulutukset arvokkaampia?
13. Kumpi tutkinto sopii teidän yrityksenne paremmin?
14. Mitä parannettavaa tradenomien koulutuksessa olisi?
15. Kuinka tärkeä harjoittelu on tradenomi tutkinnossa?

16. Millaisia eroja tradenomien ja ekonomien urakehityksessä on huomattavissa?
17. Onko työnantajauskollisuudessa huomattavia eroja?
18. Minkälaisia talonsisäisiä kehittymismahdollisuuksia teillä on?
(Esimiekoulutus)
19. Onko molemmilla tutkinnoilla samankaltaiset kehittymismahdollisuudet urallaan?
20. Onko teillä tradenomeja esimiestason tehtävissä? Entä kauppatieteiden maistereita?